

Diagnoza czynników chroniących i ryzyka w Szkole Podstawowej nr 25 im. Kornela Makuszyńskiego

Podstawa prawna opracowania

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Art. 26
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii

ROK SZKOLNY 2022/2023

1. Źródła danych

Do badań wykorzystano metodą sondażu diagnostycznego, a wśród niej technikę ankiety. Badania przeprowadzono on- line za pomocą formularza google. Badaniem zostało objętych 241 uczniów z klas 4- 8. Badania miały na celu zdiagnozowanie wybranych obszarów wychowawczych pracy szkoły – bezpieczeństwo i zagrożenie uzależnieniami. Do badań wykorzystano metodą sondażu diagnostycznego, a wśród niej technikę ankiety. Badania przeprowadzono on- line za pomocą formularza google. Przeanalizowano dokumentację pedagogów i przeprowadzono rozmowy z wychowawcami klas.

2. Zidentyfikowane czynniki chroniące

Założono, że czynnikami chroniącymi przed uzależnieniami od papierosów, alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych jest:

- poczucie bezpieczeństwa w szkole
- wsparcie znaczących osób w trudnych sytuacjach,
- znajomość zasad i konsekwencji uzależnień oraz konstruktywne sposoby spędzania czasu wolnego.
- udział w zajęciach poświęconych problematyce uzależnień
- znajomość mechanizmu uzależnień behawioralnych oraz skutków palenia papierosów, picia alkoholu i używania narkotyków
- umiejętność dzielenia się swoimi emocjami z innymi

- stałe wzmacnianie kompetencji społecznych uczniów

3. Zidentyfikowane czynniki ryzyka:

- Doświadczenie agresji ze strony rówieśników w tym cyberprzemoc
- Brak umiejętności proszenia o pomoc;
- Kontakt z środkami uzależniającymi takimi jak papierosy, alkohol, narkotyki
- Brak możliwości bezpośredniego odniesienia do grupy rówieśniczej odreagowywania napięć emocjonalnych poprzez bliskie kontakty z innymi, umiejętności utrzymywania relacji i radzenia sobie ze stresem;
- Brak umiejętności weryfikowania słuszności pozyskiwanych informacji z sieci .

ANALIZA PRZEPROWADZONY BADAŃ:

Jednym z czynników chroniących przed uzależnieniami oraz ryzykownymi zachowaniami jest budowanie przyjaznej atmosfery uczenia się, rozwoju i zabawy dzieci i młodzieży w szkole i klasie. Uczniowie zapytani zostali o ich odczucia związane ze szkołą. 8,7% uczniów bardzo lubi szkołę, 24,5% odpowiedziało, że raczej lubi, 31,1% - raczej nie lubię i 35,7% - nie lubię wcale. 18 % badanych nie szukałoby pomocy u innych osób w trudnych sytuacjach, Podwyższył się statystycznie odsetek dzieci, które szukają pomocy w sytuacjach trudnych w porównaniu z badaniami w 2021/2022 roku (47%). Na podstawie odpowiedzi można stwierdzić, że uczniowie najczęściej w trudnych sytuacjach proszą o pomoc matkę (68,6%), ojca (50,2%), koleżankę lub kolegę (41,8%). Z pracowników szkoły najczęściej uczniowie proszą o pomoc wychowawcę klasy (26,4%) oraz pedagoga (18%), co sprawia, że można im skutecznie i w porę udzielać potrzebnej pomocy.

Uczniowie najczęściej w szkole spotykają się z następującymi formami agresji:

3. przekleństwa i wyzywanie (78%)
4. popychanie (72,6%)
5. obmawianie (plotkowanie) (70,5%)
6. szarpanie (56%)
7. bicie (54%)
8. niszczenie cudzej własności (45%)
9. psychiczne znęcanie się (46%)

14,5 % uczniów odpowiedziało, że nie spotkało się z żadną formą agresji na terenie szkoły.

37,9 % przyznało, że było osobą poszkodowaną, 12,8 %, że było sprawcą przemocy, 57,9% odpowiedziało, że było świadkiem przemocy, agresji w szkole, a 63%, że dowiedzieli się o agresji od kolegi lub koleżanki ze szkoły.

Uczniowie, jako sprawcę agresji, przemocy w szkole, najczęściej zaznaczali grupę uczniów z różnych klas (52,1%).

Według uczniów miejsca, w których najczęściej dochodzi do agresji, przemocy, to:

- korytarz szkolny (75%)
- boisko szkolne (58,9%)
- szatnia (57,6%)
- okolice szkoły, przed szkołą (ok. 50%)
- toalety (44%)
- hala sportowa (34%)

Poważnym czynnikiem zagrożenia jest fakt, że 41 % odpowiedziało, że nigdy nie uczestniczyli w zajęciach poświęconych problemom uzależnień np. od papierosów, alkoholu, narkotyków. Natomiast 59% uczniów odpowiedziało, że uczestniczyło w takich zajęciach na terenie szkoły. Należy zatem kontynuować zajęcia, warsztaty psychoedukacyjne, wzbudzać prozdrowotne postawy życiowe, nastawione na troskę o siebie .

47,5 % uczniów uważa, że konsekwencje wobec sprawców przemocy wyciągane są *czasem*, 21,6%, że sprawca *zawsze* ponosi konsekwencje swoich zachowań, a 13,1% uważa, że *w szkole w ogóle nie są wyciągane konsekwencje* wobec sprawców agresji, przemocy.

8% uczniów przyznało, że pali papierosów, 79% uczniów zaznaczyło, że nie palą i nigdy nie palili. 76,7% uczniów odpowiedziało, że wie, jakie są długotrwałe konsekwencje palenia papierosów. 22,3% uczniów piło alkohol, najwięcej spośród nich piło alkohol w domu, 77,7% uczniów zaznaczyło, że nigdy nie pili alkoholu. 71% uczniów odpowiedziało, że wie, jakie są konsekwencje nadmiernego picia alkoholu. 9,3% uczniów przyznało, że stosowało środki odurzające, najwięcej spośród nich zrobiło to z ciekawości (25,7%), a 23,1% odpowiedziało, że było świadkiem stosowania środków odurzających przez znajomych. 68,9% uczniów odpowiedziało, że wie, jakie są długotrwałe konsekwencje zażywania narkotyków. 29,8% uczniów odpowiedziało, że na terenie szkoły obecne są narkotyki, środki odurzające.

Niepokojący jest fakt, że tylko 12,9% uczniów odpowiedziało, że koleżanki i koledzy z klasy są życzliwi i uprzejmi, 34,4% - raczej tak, 22% - raczej nie 30,7% uczniów, uważa, że ich koleżanki i koledzy z klasy nie są życzliwi i uprzejmi.

43% badanych, kiedy widzi, że komuś w szkole dzieje się krzywda, zgłasza problemy nauczycielom, 88% wstawia się za osobą, 28 % informuje rodziców, 32 % nie robi nic. 64,7% uczniów ma poczucie, że rodzice zawsze będą ich wspierać.

Ważnym czynnikiem chroniącym dla dzieci jest znajomość konsekwencji zdrowotnych używania środków psychoaktywnych oraz fakt, że większość z nich w sytuacjach trudnych poprosiłaby o pomoc dorosłą osobę.

Czynnikami ryzyka jest fakt, że większość uczniów nie zna szczegółowych mechanizmów uzależnienia oraz regulaminu oceniania zachowania. Dużym czynnikiem ryzyka jest fakt, że uczniowie doświadczają przemocy na terenie szkoły ze strony grup dzieci i młodzieży. Uczniowie postrzegają rówieśników jako osoby zagrażające, nieżyczliwe, na których nie można polegać.

Rekomendacje do dalszej pracy:

- Kontynuować prowadzenie warsztatów psychoedukacyjnych rozwijających prozdrowotne postawy życiowe.
- Przeprowadzić w ramach godzin z wychowawcą cykl zajęć dotyczących mechanizmów uzależnienia oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych w sposób alternatywny do używania środków psychoaktywnych.
- W ramach godzin z wychowawcą zapoznać uczniów z regulaminem oceniania zachowania, udzielać jasnych informacji uczniom o konsekwencjach zachowań wynikających ze Statutu szkoły i regulaminu oceniania zachowania.
- Inicjować działania dotyczące właściwych relacji z innymi, nawiązywania interakcji i współpracy w klasie, budowania przynależności w grupie, w tym właściwą organizację czasu wolnego poprzez wycieczki szkolne, apele, akcje i projekty klasowe, aktywność w wolontariacie i samorządzie uczniowskim.